

vil gaa over til at udtale mine Anskuelser med Hensyn til, hvorledes vort Forsvar skal komme i Besiddelse af den største levende Kraft, som jeg med det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Balgfreds er enig i er vort Forsvars vigtigste Moment, kan jeg ikke negte, at vor nuværende Hærsordning visse i mange Maader gjør Indtrykket af at være mangelfuld, idet den vistnok har ikke saa faa af en Militærs Svagheder, medens den ganske vist har endnu Mindre af Folkevæbningens Kraft og Godhed. Seg negter ikke, at man fra et militært Standpunkt og tillige fra et folkeligt Standpunkt kan blive betænkelig ved at se paa den nuværende Hærsordning. Gaar man ud fra det rent Militære, saaledes, som det kommer tilorde gennem vore militære Medlemmer, kan jeg meget let forstaa, at vor Hærs Uddannelse i Sammenligning med faste staaende Hære maa tage sig i høj Grad ussel og elendig ud, og jeg kan derfor ogsaa meget godt forstaa, at man kan nære meget stor Betænkelighed derved. Paa den anden Side har den ogsaa sin store Betænkelighed set fra Folkets Side, fra det almindelige Folkelivs Standpunkt, fordi man meget godt kan opdage en vis Løshed i hele Sammenføiningen; man mærker tydelig nok, at vi staa paa et Overgangspunkt, at den Hærsordning, vi nu have, ikke kan vedblive at blive staaende paa det nuværende Standpunkt. Det er min fulde Overbevisning, at man her maa komme til noget Større og Bedre; men Spørgsmaalet bliver da, paa hvilken Maade dette kan opnaas. Seg tror nu ikke, at det i det Hele taget vilde være til Gæld for vort Forsvar, om vi kom til at gaa ind paa den Retning, som navnlig er angiven af vore militære Medlemmer. Seg vilde nødig være med til, hvad det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Balgfreds (Kjær) sagde, at han vilde, nemlig at han, naar man vilde bestemme ham en ikke for høj Pengesum, vilde give sig de militære sagkyndige Medlemmer i Bolb. Derpaa kan jeg paa ingen Maade gaa ind, og jeg tror ogsaa, at det ærede Medlem nødig selv vilde det (Kjær: Det har jeg heller ikke sagt!). Seg tror dog nok, at det omtrent var Ordene. Seg kan meget godt forstaa, at den Løshed, kan jeg gjerne sige, der findes, for en Del maatte fremkomme ved Indførelsen af den almindelige Bærnepligt. Den har den betænkkelige Side, at vi faae en stor Tropsstyrke, som vi maaste ikke have Raad til at holde, naar Alt skal gaa, som hidtil, og paa den Maade, det hidtil er taget. Dersom denne Tropsstyrke skulde have en fuldstændig Uddannelse, vilde dette langt overflødig være Evner og Kræfter; det er min fulde Overbevisning, at dette kunne vi ikke gjøre. Spørgsmaalet er da, om vi skulle opgive den almindelige Bærnepligt; men dertil siger jeg: Nei. Seg er ganske enig i, at den almindelige Bærnepligt er et af de Midler, hvorved vort Forsvar netop tilføres den største Mængde af levende Kraft, og altsaa kan jeg ikke opgive den; det er min

Overbevisning, at den er et meget vigtigt Moment til at styrke vor Hær. Man maa derfor søge at ordne Sagen paa en anden Maade, og da navnlig derved, at man helt anderledes kom til at tage fat paa Ordningen af en Folkevæbning. Der maatte kunne tages fat fra en langt yngre Alder, naar Sagen blev ordnet paa en anden Maade, og jeg vilde navnlig sætte Pris herpaa, paa Grund af den uhyre Betydning, dette vilde kunne faae som et meget praktisk Led i vor Folkevæbning. Det er fra den Side, jeg betragter Folkevæbningen som en Nødvendighed for vort Folk. Den Tid, som forløber fra et Menneffe har naaet sit 14de Aar og til henvend 20 Aars Alderen, den Tid, som i Almindelighed kaldes Lømmelalderen, bliver nu for en stor Del spildt; jeg kan gjerne sige, at en stor Del af Befolkningen faar uhyre lidet Udbytte af denne Tid. I det Dieblit, Stolen har sluppet de unge Menneffer, er det, som om Samfundet for en Del lod dem, om jeg saa maa sige, gaa for Lud og koldt Vand til ubodelig Skade for hele vort Folkeliv. Det er først i deres modnere Alder, at Højskolerne kunne træde til og tage imod dem med nogen virkelig Nytte, saaledes at de kunne faae et virkeligt Udbytte af Stolen; men et endnu langt større Udbytte for disse Folk kunde Højskolerne give, dersom netop denne Alder, Lømmelalderen, som den saa ofte kaldes, kunde benyttes paa en helt anden Maade, og i saa Henseende tror jeg, at Skytteforeningerne have megen Indflydelse. (Kjær: Ja, Gud hjælpe os!) Det ærede Medlem fra Viborg Amt siger: Gud hjælpe os, og det siger han baade til dette og til saa meget Andet, men jeg tror dog, at det ærede Medlem engang vil komme til at se, hvor vigtigt et Moment dette er; at det ærede Medlem ikke ser det nu, er i Grunden værst for ham selv. Dersom den nævnte Del af et Menneffes Liv blev sat i en virkelig Forbindelse, hvad den udmærket godt kunde, med den senere Hærsuddannelse, tror jeg fuldt og fast, at dette vilde kunne give et vægtigt Bidrag til, at Hæren vilde komme i Besiddelse af en stor Mængde levende Kraft; jeg tror, at den Tid af Menneffealderen kan anvendes langt anderledes nyttig og godt, end den nu i Almindelighed bliver anvendt. Hvilken Indflydelse alene dette kunde faae paa hele Hærsordningen, derom skal jeg ikke tillade mig nu at udtale mig. Dersom dette Moment blev taget med som et virkeligt Led deraf, vilde det vist kunne og maatte det medføre en betydelig Forandring i hele den Hærsordning, vi nu have; skal den almindelige Bærnepligt opretholdes, tror jeg ganske vist, det vil være umuligt, at Landet kan bære de Udgifter, som fordres til fremdeles at gøre de Bærnepligtige paa samme Maade som hidtil. Den almindelige Bærnepligt maa føre til en af to Ting, idet vi enten maa komme til at sørge for en tidligere Udvilling paa en langt mindre